
Dr. Torma András tanár úr, a Miskolci Egyetem volt rektora 65 éves. A pályatársak, társszerzők, kollégák, barátok, egyetemi hallgatók és PhD kutatók, professzorok, dékánok és rektorok által készített tanulmányok is tanúsítják, kiemelkedő munkásságát. 35 írás tiszteleg a 37 éves oktatói pályafutás előtt e jeles nap alkalmából.

A tanulmánykötet példa arra, hogy a közigazgatás folyamatosan változik, szerepe felértékelődik, mert a szabályozásnak követnie kell a változást. Ki gondolta volna gyermekkorunkban, miközben önfeledten játszadoztunk egy számítógépes játékkal, hogy mára versenyszerűen űzhető videójátékok lesznek, ahol a drog és dopping használatát kell szabályozni. A közösségi médiával foglalkozó írás is találon jegyzi meg, hogy az új típusú kihívásokra egyre kevésbé lehet hagyományos válaszokat adni a jog és a közigazgatás klasszikus vívmányaival. Ilyen környezetben megnyugtató, hogy olyan tanárok állnak a hátunk mögött, mint Torma András, aki folyamatosan bizonyította megújuló képességét ebben a gyorsan változó jogi-informatikai közegben. Furcsa aktualitást adnak a kötetnek a COVID-19 világjárvánnyal foglalkozó részek, valamint a *home office*-ról, mint aktuális, új jelenségről írt gondolatok. Új jelenség, gondolhatnánk, de az olvasó azt is megtudhatja, hogy Torma András már 1982-es kandidátusi értekezésében foglalkozott vele. Egy születésnapról nem hiányozhat az édesség sem, de ez az első kötet, ahol egy jogesetbeli cukrásszal és tortával köszöntik az ünnepeltet.

Torma András jogászok generációit oktatta a közigazgatás tudományának minden vonatkozására. A szerzők munkásságának minden aspektusára hivatkoznak, hiszen nem csak a Közigazgatási Jogi Tanszékek munkatársai, de az Infokommunikációs, a Jogi Informatikai, a Pénzügyi Jogi, az Alkotmányjogi, a Büntető Eljárásjogi, sőt még a Római Jogi és a Jogtörténeti Tanszék is képviselteti magát az ünneplők népes sorában. Ahogy egy professzor társa találon jegyzi meg: „a legsúlyosabb tartalmakat is sikerült mindig egyszerűen, közérthető módon megfogalmaznod, s kívülálló avatatlanok számára is befogadhatóvá tenni. Mindig is „gyakorlatiasan” gondolkodtál, s törekedtél arra, hogy kutatómunkád termékei közvetlenül landoljanak a gyakorlatban.” Így nem meglepő, hogy az egyetemi elméleti szakemberek mellett mind a Kúria, mind a megyei kormányhivatal, és én is örömmel teszek eleget a felkérésnek, hogy egy rövid írással köszönthessük Rektor urat. Azok a szerzők, akik hallgatókként ismerték meg, és saját bevallásuk szerint „Torma köpönyegéből bújtak elő” hálával gondolnak vissza a szakmai bírálatokra, előzékeny közreműködésre, önzetlen segítségére.

Remélhetjük, hogy Torma András munkássága nem ér véget nyugalomba vonulásával. Több ezer tudományos munkája, egyetemi tankönyvek és jegyzetek, tanulmányok, publikációk és mintegy kétszáz tudományos előadása, nem számolva a miskolci jogászok generációinak tartott előadásait, fémjelzi ezt a nem mindennapi karriert. Bár Nagyállón született, mégis szinte miskolci lokálpatriótának számít, hiszen élete nagyobb részét itt töltötte. A szegedi egyetem elvégzése után miskolci vállalatoknál, majd a közigazgatásban helyezkedett el. A városi jogászképzés beindulásával a miskolci egyetemet választotta munkahelyéül. Volt tanszékvezető, intézetigazgató, dékán-helyettes, dékán is. Karrierje csúcán, az elmúlt hét évben pedig rektorként irányította az egyetem életét. Működése idején létesült az egyetemen a Konfuciusz intézet, ezzel is szélesítve az egyetem nemzetközi hírnevét.

A kötetben számos idegen nyelven kiadott könyvére, írására, konferencián tartott előadására találunk utalást, valamint angol és német nyelvű tanulmányok is egyaránt megtalálhatóak benne. Torma András többek között a *la Fédération Internationale pour*

Droit Européen alapító tagja, a Közigazgatási Kodifikációs Bizottság tagja és a Magyar Érdemrend tisztikeresztjének birtokosa. Azonban még az a hallgató is, aki nem olvasta az előszót és nincs tisztában ezzel a páratlan életúttal, csupán előadásaiból ismeri őt, biztosan őriz róla legalább két emléket. Az egyik az igazgatásról, a másik a tanulásról és a jó jogászárról vallott felfogásához kapcsolódik.

Azt tanította nekünk, hogy az igazgatás folyamatát egy egyszerű rövidítéssel írhatjuk le, ez pedig a CITDÖVKE. Ez a betűszó, amely magában foglalja a Célkitűzés – Információgyűjtés és feldolgozás – Tervezés – Döntés – Végrehajtás – Koordináció – Ellenőrzés elemeit. Egész jogászkarrieremet, és most igazságügyi miniszteri pályámat is végigkíséri ez az egyszerű, gyakorlatias összefoglaló, hiszen a közigazgatásban ezen egymásra épülő és egymást feltételező folyamatok mentén végezzük el a feladatainkat. Sokszor csak a végrehajtásra figyelünk, hiszen az a látható része egy projektnek. Torma professzor azonban mindig azt tanította, hogy az egyes elemek mindegyike ugyanolyan fontos. Alapos előkészítés nélkül rossz döntéseket fogunk hozni, a koordináció, valamint az ellenőrzés megmutatja, hogy a döntésünknek mik a következményei, miből lehet és kell is tanulnunk.

A kötetben több utalás történik az Európai Unió jogára, és professzor úr egyik kutatási területe is az európai ún. „megosztott” igazgatás. Az Unióban manapság sokszor az az érzése támad az embernek, hogy nincsenek tisztában a rövidítés első betűjével sem. Az integrációt fejlesztik, mélyítik és szélesítik, szinte *l'art pour l'art* módon. Az európai intézmények egyre több és több hatáskört vonnak magukhoz, és az európai bürokrácia kigömböcként egyre dagad és dagad. Nem teszik fel az első kérdést, hogy miért. Mi a célja az egyes szabályozásoknak, mit akarunk elérni. Az nem megfelelő hozzáállás, hogy még több Európát akarunk, azt is tudnunk kell, hogy miért akarjuk a több Európát. Mi a magyar emberek és a magyar családok jobb életkörülményeiért akarunk több Európát ott, ahol ez szükséges, és kevesebbet ott, ahol a nemzeti intézkedésekkel hatásosabban tudjuk elérni ezt a célt. Ennek érdekében haladunk végig az igazgatás fent ismertetett folyamatán.

Egy jó tanár nem csak komoly tud lenni, hanem vidám is. Külföldi kollégái is kiemelték Tanár úr humorérzékét, amellyel sokszor oldotta a szakmai értekezletek hangulatát. Ehhez kapcsolódik a hallgatók másik emléke, amely akkor nem tűnt annyira viccesnek, ám annál hatékonyabbnak bizonyult a tanulásra való ösztönzésben. Rektor úr szavajárása volt, hogy a hallgató féljen, mert akkor tanul. Ha tanul, akkor tesz jó vizsgákat. És ha jó vizsgákat tesz, akkor lesz jó jogász. Akár viccből mondta Tanár úr, akár nem, én megfogadtam.

Ezek után pedig hadd kívánjak boldog születésnapot, sok erőt, további sikereket és még legalább ennyi boldog, szép évet – egy pályatársa szavaival – a professzorok professzorának és a rektorok rektorának! Isten éltesse Tanár úr!

Budapest, 2021. január 25.

Dr. Varga Judit
igazságügyi miniszter